СТЕЖКО Світлана Орестівна
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри української мови
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
(м. Київ. Україна)
КОНДРАТЕНКО Наталія Юріївна
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри української мови
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
(м. Київ. Україна)
ЗАБОЛОТНЯ Руслана Володимирівна
старший викладач кафедри української мови, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій *(м. Київ. Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

У контексті швидкої цифрової трансформації освітнього процесу дедалі більша увага приділяється застосуванню цифрових технологій як засобу підвищення ефективності навчання. Зокрема, у наукових дослідженнях підкреслюється, що цифрові інструменти сприяють розвитку не лише мовної, а й професійної компетентності студентів [2]. У статті Оксани Чорноус аналізується потенціал цифрових технологій для викладання української мови професійного спрямування майбутнім фахівцям у галузі права і правоохоронної діяльності, зокрема наголошено на значенні цифрової компетентності викладачів і студентів у професійній комунікації. [4].

У дослідженні Маргарити Надутенко, Олена Семеног та співавт. [1] розглянуто застосування віртуальної лексикографічної лабораторії як цифрового засобу викладання філологічних дисциплін, що свідчить про зростаючу роль мультимедійних і корпусних технологій у мовній освіті. Для студентів технічних спеціальностей формування професійного мовлення вимагає не лише володіння термінологією, але й уміння комунікувати у фаховому середовищі, що може бути успішно підтримано цифровими методиками і сервісами. Таким чином, інтеграція цифрових технологій у навчання української мови професійного спрямування стає ключовою умовою розвитку комунікативної та професійної компетентностей сучасного фахівця.

Аналіз наукових джерел свідчить, що проблема використання цифрових технологій у формуванні професійного мовлення студентів активно досліджується українськими науковцями (О. Савченко, О. Чорноус, О. Семеног та ін.).

Їхні підходи узагальнено в таблиці .

Науковець	**Назва праці / джерело**	**Основна ідея дослідження**	**Значення для теми формування професійного мовлення**
Савченко О. В. (2021)	*Використання цифрових технологій у формуванні мовної компетентності майбутніх фахівців*	Авторка аналізує освітній потенціал цифрових технологій як засобу формування мовної компетентності студентів. Обґрунтовує переваги онлайн-платформ і мультимедійних ресурсів у навчанні мови.	Підкреслює, що цифрове середовище стимулює розвиток комунікативних умінь, критичного мислення та професійної мовленнєвої культури.
Чорноус О. В. (2022)	*Використання цифрових технологій у навчанні української мови професійного спрямування майбутніх фахівців у галузі права і правоохоронної діяльності*	Дослідниця зосереджується на інтеграції цифрових технологій у викладання української мови професійного спрямування. Розкриває значення цифрової компетентності викладача.	Показує, що цифрові засоби сприяють формуванню професійного мовлення, орієнтованого на реальні комунікативні ситуації у правовій сфері.
Надутенко М., Семеног О. (2023)	*Віртуальна лексикографічна лабораторія як цифровий засіб викладання філологічних дисциплін*	Авторки розглядають використання цифрових лексикографічних ресурсів у процесі формування філологічних компетентностей студентів.	Висвітлюють можливості цифрових лабораторій у розвитку професійної термінологічної бази, мовленнєвої точності та самоосвіти студентів.

Узагальнення наукових підходів дає підстави стверджувати, що цифрові технології розглядаються не лише як технічний ресурс, а як педагогічний інструмент, який сприяє розвитку мовленнєвої та професійної компетентностей студентів.

Ось один із прикладів цифрових технологій — використання мультимедійних онлайн-ресурсів (аудіо-, відеоподкасти, інтерактивні платформи) — як актуального інструменту у навчальному процесі, з посиланнями на українських науковців.

Приклад технології

Мультимедійні онлайн-ресурси для розвитку професійного мовлення студентів.

Це можуть бути відеоуроки, подкасти, інтерактивні вправи, курси, що моделюють реальні професійні комунікативні ситуації (наприклад, презентації, технічні дискусії). Завдяки цим ресурсам студенти мають можливість:

- працювати автономно, у зручному темпі;
- повторювати і тренувати мовленнєві зразки професійної комунікації;

– аналізувати приклади, виконувати інтерактивні вправи, отримувати зворотній зв’язок.

Обґрунтування з наукових джерел

– У дослідженні Оксана Савченко зазначено, що «дистанційне навчання за допомогою цифрових освітніх інструментів та ресурсів … сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетентності» студентів. [3]

– У статті Оксана Чорноус наголошується на тому, що цифрові технології у викладанні української мови професійного спрямування «актуалізують потребу у розвитку цифрової компетентності викладачів і здобувачів …, здатних ефективно використовувати цифрові інструменти в професійній комунікації державною мовою». [5]

Як це може бути застосовано в контексті професійного мовлення студентів технічних спеціальностей

– Викладач української мови професійного спрямування може надати студентам відео на тему «Презентація технічного проєкту інженером» або «Комунікація в команді розробників» — з українською мовою професійного спрямування.

– Додати інтерактивні вправи: студенти записують своє відео-виступ або роблять подкаст про технічну проблему українською, потім аналізують мовленнєві помилки та покращують форму.

– Використовувати мультимедійні ресурси як домашню роботу: перегляд відео, виконання онлайн-тестів, створення власного короткого відео або подкасту, обговорення в чат-платформі.

– Викладач проводить зворотній зв’язок: аналіз лексики, стилістики, мовленнєвого оформлення, професійної термінології українською мовою — із використанням цифрових сервісів (наприклад, платформи для коментування відео чи аудіо).

Висновки

Отже, аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що цифрові технології стають не лише технічним засобом, а й потужним методичним ресурсом**,** який сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвитку їхньої професійно-мовленнєвої компетентності та формуванню комунікативної культури майбутнього фахівця.

Інтеграція цифрових інструментів у навчальний процес відкриває нові можливості для практичного застосування української мови професійного спрямування**,** забезпечуючи гнучкість, варіативність і міждисциплінарність освітнього середовища.

Ефективність формування професійного мовлення залежить від поєднання педагогічної майстерності викладача, цифрової грамотності студентів і методичної доцільності використання технологій**,** що уможливлює створення інноваційного освітнього простору, орієнтованого на компетентнісний розвиток особистості.

Список використаних джерел

1. Надутенко М., Семеног, О. та ін. (2023). Віртуальна лексикографічна лабораторія як цифровий засіб викладання філологічних дисциплін. *Волинь філологічна: Текст і контекст*, № 36, с. 144–151.
URL: https://volyntext.vnu.edu.ua/index.php/volyntext/article/view/1039.
2. Савченко О. В. (2021). Використання цифрових технологій у формуванні мовної компетентності майбутніх фахівців. *Науковий часопис Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Педагогічні науки*, № 4, с. 118–123.
URL: https://mir.dspu.edu.ua/article/view/240818.
3. Савченко О. (2023). Дистанційне навчання у формуванні комунікативної компетентності студентів засобами цифрових технологій. *Modern Innovative Research*. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.
4. Чорноус О. (2022). Цифрові технології у викладанні української мови професійного спрямування. *Центральноукраїнський науковий вісник. Серія: Філологічні науки*. Дніпровський державний університет внутрішніх справ.
5. Чорноус О. В. (2022). Використання цифрових технологій у навчанні української мови професійного спрямування майбутніх фахівців у галузі права і правоохоронної діяльності. *Current Issues of Juridical Science: Electronic Journal of Dnipro State University of Internal Affairs*, № 1, с. 95–101. URL: https://cuj.dnuvs.ukr.education/index.php/cuj/article/view/119.